

Αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 ἄλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδόν, ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
 ἰῶν ἐμπλείην, ταχέας δ' ἐκχεύατ' οἴστους
 αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·
 “οὔτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται·
 νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὐ πῶ τις βάλεν ἀνήρ,
 εἴσομαι, αἶ κε τύχωμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων.”
 Ἦ καὶ ἐπ' Ἀντινόῳ ἰθύνητο πικρὸν οἴστον.
 ἦ τοι ὁ καλὸν ἄλειςον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλε,
 χρύσειον ἄμφωτον, καὶ δὴ μετὰ χερσὶν ἐνώμα,
 ὄφρα πίοι οἴνοιο· φόνος δέ οἱ οὐκ ἐνὶ θυμῷ
 μέμβλετο· τίς κ' οἴοιτο μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσι
 μούνον ἐνὶ πλεόνεσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἶη,
 οἷ τεύξειν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν;
 τὸν δ' Ὀδυσσεὺς κατὰ λαιμὸν ἐπισχόμενος βάλεν ἰῶ,
 ἀντικρὺ δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκῆ.
 ἐκλίνθη δ' ἐτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
 βλημένου, αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥίνας παχὺς ἤλθεν
 αἵματος ἀνδρομέοιο· θοῶς δ' ἀπὸ εἴο τράπεζαν
 ὤσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ' εἶδατα χεῦεν ἔραζε·
 σῖτός τε κρέα τ' ὄπτα φορύνετο. τοὶ δ' ὁμάδησαν
 μνηστῆρες κατὰ δῶμαθ', ὅπως ἴδον ἀνδρα πεσόντα,
 ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρουσαν ὀρινθέντες κατὰ δῶμα,
 πάντοσε παπταίνοντες ἐϋδμήτους ποτὶ τοίχους·
 οὐδέ που ἀσπίς ἔην οὐδ' ἄλκιμον ἔγχος ἐλέσθαι.
 νεῖκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσι·
 “ξείνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι· οὐκέτ' ἀέθλων
 ἄλλων ἀντιάσεις· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
 καὶ γὰρ δὴ νῦν φῶτα κατέκτανες ὃς μέγ' ἄριστος

Φόνος
 Αντίνοου
 και Ευρύμαχου
 (στ. 1-88)

Εκείνος τότε έβγαλε τα ράκη ο πολυμήχανος Οδυσσεάς,
 πήδησε στο φαρδύ κατώφλι, το τόξο κρατώντας και τη φαρέτρα
 γεμάτη βέλη, άδειασε κάτω τις γοργόφτερες σαῖτες
 εκεί στα πόδια του μπροστά, και στους μνηστήρες είπε·
 «Αυτός λοιπόν ο αβλαβής άθλος έχει τελειώσει·
 τώρα άλλον πάλι στόχο, που άνδρας κανείς ποτέ δεν έβαλε,
 θα επιλέξω, αν ίσως τον πετύχω και δόξα μου δώσει ο Απόλλων.»
 Είπε, και στον Αντίνοο κατηύθυνε το πικρό βέλος.
 Ο οποιός κύπελλο ωραίο στα χείλη του να φέρει ετοιμαζόταν,
 χρυσό, που άστραφτε, και ήδη στα χέρια το κουνούσε,
 κρασί να πιει· φόνος καθόλου απ' το μυαλό του δεν
 περνούσε· ποιός φανταζόταν ότι ανάμεσα σε άνδρες στρωμένους σε τραπέζι
 μόνος του ένας ενάντια σε πολλούς, και αν ακόμη ήταν δυνατός πολύ,
 θάνατο σκληρό και μαύρη μοίρα σ' αυτόν θα προκαλούσε;
 Αυτόν ωστόσο ο Οδυσσεάς στο λαιμό ίσια σημαδεύοντας κτύπησε με το βέλος,
 και πέρα ως πέρα διαπέρασε η αιχμή τον απαλό του αυχένα.
 Έγειρε προς τα πίσω, κι από το χέρι του έπεσε το κύπελλο
 καθώς κτυπήθηκε, κι αμέσως χείμαρρος αίμα ανθρώπινο από τη μύτη του
 ανάβλυσε· αστραπιαία από μπροστά του έσπρωξε το τραπέζι
 κλωτσώντας το, και χάμω τα φαγητά σκόρπισε ανάκατα
 φωμιά και κρέατα ψημένα. Κι αυτοί έβαλαν τις φωνές
 οι μνηστήρες μέσα στ' ανάκτορα καθώς τον είδαν που κάτω έπεσε,
 κι από τους θρόνους έντρομοι πάνω πετάχτηκαν μέσα στ' ανάκτορο,
 παντού τριγύρω τους καλοχτισμένους τοίχους με το βλέμμα ψάχνοντας·
 κι ούτε ασπίδα κάπου υπήρχε ούτε κι άλκιμο δόρυ για να το πάρουν.
 Και τον Οδυσσεά με λόγια αποπήραν οργή γεμάτα·
 «Ξένε, κακώς ρίχνεις τα τόξα σου πάνω στους άνδρες· δεν πρόκειται πια
 μέρος να πάρεις σε άλλους άθλους· σίγουρος σ' εσένα τώρα ο άγιος όλεθρος.
 Αυτήν την ώρα σκότωσες άνδρα που είναι εξόχως άριστος

κούρων εἰν Ἰθάκῃ τῷ σ' ἐνθάδε γυῖπες ἔδονται.” 30
 Ἴσκεν ἕκαστος ἀνὴρ, ἐπεὶ ἦ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
 ἄνδρα κατακτείνει· τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν,
 ὡς δὴ σφιν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφήπτο.
 τοὺς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 “ὦ κύνες, οὐ μ' ἔτ' ἐφάσκεθ' ὑπότροπον οἴκαδ' ἰκέσθαι 35
 δήμου ἄπο Τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον,
 δμῶησιν δὲ γυναιξὶ παρευνάζεσθε βιαίως,
 αὐτοῦ τε ζῶοντος ὑπεμνάσθε γυναιίκα,
 οὔτε θεοὺς δείσαντες, οἳ οὐρανὸν εὐρὸν ἔχουσιν,
 οὔτε τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἔσεσθαι· 40
 νῦν ὑμῖν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφήπται.”
 Ὡς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἶλε·
 πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅπη φύγοι αἰπὸν ὄλεθρον·
 Εὐρύμαχος δὲ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 “εἰ μὲν δὴ Ὀδυσσεὺς Ἰθακήσιος εἰλήλουθας, 45
 ταῦτα μὲν αἴσιμα εἶπας, ὅσα ῥέζεσκον Ἀχαιοί,
 πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' ἀγροῦ.
 ἀλλ' ὁ μὲν ἦδη κεῖται ὅς αἴτιος ἔπλετο πάντων,
 Ἀντίνοος· οὗτος γὰρ ἐπίηλεν τάδε ἔργα,
 οὐ τι γάμου τόσσον κεχρημένος οὐδὲ χατίζων, 50
 ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τὰ οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων,
 ὄφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον ἐϋκτιμένης βασιλεύοι
 αὐτός, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχῆσας.
 νῦν δ' ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφαται, σὺ δὲ φεῖδες λαῶν
 σῶν· ἀτὰρ ἄμμες ὀπίσθεν ἀρессάμενοι κατὰ δῆμον, 55
 ὅσσα τοι ἐκπέποται καὶ ἐδήδοται ἐν μεγάροισι,
 τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες ἐεικοσάβοιον ἕκαστος,
 χαλκὸν τε χρυσὸν τ' ἀποδώσομεν, εἰς ὃ κε σὸν κῆρ
 ἱανθῆ· πρὶν δ' οὐ τι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.”
 Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 60
 “Εὐρύμαχ', οὐδ' εἴ μοι πατρώϊα πάντ' ἀποδοῖτε,
 ὅσσα τε νῦν ὑμῖν ἐστὶ καὶ εἴ ποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε,
 οὐδέ κεν ὧς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνιοιο

ἀπό τους νέους στην Ἰθάκῃ γι' αὐτὸ ἐσένα γυῖπες ἐδῶ θα φάνε.» 30
 Ἐλεγεν ὁ καθέννας τους, γιατί πίστευαν πράγματι ὅτι χωρὶς να θέλει
 σκότωσε τον ἄνδρα· κι αὐτὸ οἱ ἀνόητοι δεν κατάλαβαν,
 ὅτι ἤδη πάνω ἀπ' ὅλους τους τὸ δίκτυ τοῦ ὀλέθρου εἶχεν ἀπλωθεῖ.
 Καὶ πρὸς αὐτοὺς λοξοκοιτώντας τους εἶπεν ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεύς·
 «Σκυλιά, λέγατε πῶς πια στο σπῖτι μου δεν θα γυρίσω 35
 ἀπὸ τῆ γῆ των Τρώων, γι' αὐτὸ μου κατατρώγατε τὸ σπῖτι,
 δια τῆς βίας με τις γυναῖκες δούλες μου πλαγιάζατε,
 καὶ τῆ γυναῖκα μου να παντρευτεῖτε ἐπιδιώκατε, ἐνῶ ὁ ἴδιος ἤμιον ζωντανός,
 χωρὶς οὔτε τους θεοὺς καν να φοβάστε, αὐτοὺς που ἔχουν τον ἀπέραντο ουρανό,
 οὔτε πῶς κάποτε κάποια ἐκδίκηση ἀπ' τους ἀνθρώπους θα υπάρξει· 40
 τώρα πάνω ἀπ' ὅλους σας τὸ δίκτυ τοῦ ὀλέθρου ἔχει ἀπλωθεῖ.»
 Ἔτσι εἶπεν, καὶ φόβος ὅλους, που τὸ πρόσωπο χλωμιάζει, τους κατέλαβε·
 καὶ ὁ καθέννας κοίταξεν ὀλόγυρα πῶς να ξεφύγει τον ἀγριον ὄλεθρο·
 καὶ μόνος ὁ Εὐρύμαχος σ' αὐτὸν ἀνταπαντώντας εἶπεν·
 «Ἄν μεν λοιπὸν ὁ Ἰθακήσιος Ὀδυσσεύς εἶσαι που ἔχεις ἐρθεῖ, 45
 αὐτὰ ἀσφαλῶς σωστά τα εἶπες, ὅσα συνέχεια ἔκαναν οἱ Ἀχαιοί,
 πολλὰ υβριστικά μέσα στ' ἀνάκτορα, πολλὰ καὶ στους ἀγρούς.
 Ἀλλὰ αὐτὸς που αἴτιος γιὰ ὅλα ἦταν κεῖται νεκρός,
 ὁ Ἀντίνοος· ὁ ὁποῖός σ' αὐτὰ ἀκριβῶς τα ἔργα πρωτοστατοῦσε,
 χωρὶς τὸ γάμο τόσο να χρειάζεται οὔτε καὶ να τον θέλει, 50
 ἀλλὰ ἄλλα στο νοῦ τοῦ ἔχοντας, τα ὁποῖα σε πέρας δεν του ἔφερε ὁ Κρονίων,
 να βασιλεύει σ' ὅλο τὸ δῆμο τῆς καλὰ κτισμένης Ἰθάκης
 αὐτὸς προσωπικά, ἀλλὰ καὶ τὸ δικό σου γιο σ' ἐνέδρα να σκοτώσει.
 Ὁ ὁποῖός ὅμως νεκρός βρίσκεται τώρα κατὰ τῆ μοίρα του, κι ἐσύ λυπήσου
 τους λαοὺς σου· ἐμεῖς πάλι ἀργότερα ἀπὸ τὸ δῆμο συγκεντρώνοντας, 55
 ὅσα μέσα στ' ἀνάκτορα σοῦ ἔχουν φαγωθεῖ κι ἔχουν καταποθεῖ,
 ἀποζημίωση προσφέροντας καθέννας χωριστὰ εἴκοσι βόδια,
 καὶ τον χαλκὸ καὶ τον χρυσὸ θ' ἀνταποδώσομε, ὡσότου ἡ καρδιά σου
 θεραπευθεῖ· πρὶν δίκαιο πολὺ να εἶσαι χλωμένος.»
 Καὶ πρὸς αὐτὸν λοξοκοιτώντας τον εἶπεν ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεύς· 60
 «Εὐρύμαχε, καὶ ἀν ἀκόμη ὅλα τα πατρικά σας πλοῦτη μου ἀποδώσετε,
 ὅσα ἐσεῖς ἔχετε τώρα καὶ ὅλα ὅσα ἀπ' οἰοῦδηποτε προσθέσετε,
 οὔτε κι ἔτσι αὐτὴν τῆν ὥρα τα χέρια μου ἀπὸ τὸ φονικό θα σταματήσω,

πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτίσαι.
 νῦν ὑμῖν παράκειται ἐναντίον ἢ ἐμάχεσθαι 65
 ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ·
 ἀλλὰ τιν' οὐ φεύξεσθαι ὄτομαι αἰπὺν ὄλεθρον.”
 Ὡς φάτο, τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
 τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος προσεφώνεε δεύτερον αὖτις·
 “ὦ φίλοι, οὐ γὰρ σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους, 70
 ἀλλ' ἐπεὶ ἔλλαβε τόξον ἐϋξοον ἠδὲ φαρέτρην,
 οὐδοῦ ἄπο ξεστοῦ τοξάσσεται, εἰς ὃ κε πάντας
 ἄμμε κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης.
 φάσγανά τε σπάσασθε καὶ ἀντίσχεσθε τραπέζας
 ἰῶν ὠκυμόρων· ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντες ἔχωμεν 75
 ἀθρόοι, εἴ κέ μιν οὐδοῦ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων,
 ἔλθωμεν δ' ἀνὰ ἄστυ, βοῆ δ' ὠκιστα γένοιτο·
 τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.”
 Ὡς ἄρα φωνήσας εἰρύσσατο φάσγανον ὄξυ,
 χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον, ἄλτο δ' ἐπ' αὐτῷ 80
 σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δ' ἀμαρτῆ διος Ὀδυσσεὺς
 ἰὸν ἀποπροῖει, βάλει δὲ στήθος παρὰ μαζόν,
 ἐν δὲ οἱ ἦπατι πῆξε θοδὸν βέλος· ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
 φάσγανον ἦκε χαμᾶζε, περιρρηδῆς δὲ τραπέζῃ
 κάμππεσεν ἰδνωθείς, ἀπὸ δ' εἶδατα χεῦεν ἔραζε 85
 καὶ δέπας ἀμφικύπελλον· ὁ δὲ χθόνα τύπτε μετώπῳ
 θυμῷ ἀνιάζων, ποσὶ δὲ θρόνον ἀμφοτέροισι
 λακτίζων ἐτίνασσε· κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυτ' ἀχλύς.
 Ἀμφίνομος δ' Ὀδυσῆος εἰείσατο κυδαλίμοιο
 ἀντίος ἀΐξας, εἴρυτο δὲ φάσγανον ὄξυ, 90
 εἴ πῶς οἱ εἶξιει θυράων. ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
 Τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκῆρεϊ δουρὶ
 ὤμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε·
 δούπησεν δὲ πεσῶν, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
 Τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε, λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος 95
 αὐτοῦ ἐν Ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ δὶε μὴ τις Ἀχαιῶν
 ἔγχος ἀνελκόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσειε

πριν οι μνηστήρες να πληρώσουν για ὅλη την υπέρβαση και ανομία.
 Τώρα εσεῖς ἔχετε μπροστά σας ἢ να σταθείτε πολεμώντας 65
 ἢ να το βάλετε στα πόδια, αν ἴσως κάποιος μοῖρα και θάνατο γλιτώσει·
 ἀλλὰ κανεῖς νομίζω δεν θα ξεφύγει τον ἀγριον ὄλεθρο.»
 Ἔτσι εἶπεν, κι αὐτῶν ἐκεῖ ἀμέσως λύθηκαν τα γόνατα και η καρδιά τους.
 Και προς αὐτούς, παίρνοντας ξανά το λόγο, εἶπεν ο Εὐρύμαχος·
 «Ἀγαπητοί, δεν πρόκειται αὐτός ἐδῶ τα χέρια του ἀπραγα να κρατήσῃ, 70
 ἀλλὰ μια και το καλοξυσμένο τόξο και τη φαρέτρα πήρε,
 πάνω ἀπὸ το ξυστό κατώφλι τα τόξα του θα ρίχνει, ὡστόσο ὅλους
 να μας σκοτώσει· γι' αὐτὸ ἀνδρείοι ας φανούμε, πολεμόχαροι.
 Τραβήξτε ὅλοι τα σπαθιά και βάλτε ἀσπίδα τα τραπέζια
 στα γρήγορα θανατηφόρα βέλη· και πάνω του ὅλοι ας πέσομε 75
 ἀθρόοι, αν ἴσως ἀπ' το κατώφλι και την πόρτα ἀπωθήσομε,
 σ' ὄλο το ἄστυ (ἐπειτα) να ξεχυθούμε, ξεσηκωμός να γίνει πάραυτα·
 ἔτσι αὐτός ἐδῶ για τελευταία φορά τώρα τα βέλη του θα εἶχε ρίξει.»
 Αὐτὰ λοιπὸν ἀφοῦ εἶπε τράβηξε το ξίφος το οξύ,
 το χάλκινο, κι ἀπὸ τις δυὸ πλευρές ἀκονισμένο, και πάνω του ὄρμησε 80
 βγάζοντας ἀγρία κραυγὴ την ἴδια στιγμή ὡστόσο κι ο θεῖος Ὀδυσσεὺς
 βέλος ἐρίξε ἐναντίον του, στο στήθος πλάι στο βυζὶ τον κτύπησε, και
 στο συκῶτι του καρφώθηκε η γοργόφτερη σαῖτα· ἀπὸ το χέρι του
 χάμω το ξίφος πέταξε, τρεκλίζοντας ἐπάνω στο τραπέζι
 στα δύο διπλωμένους ἔπεσε, κάτω τα φαγητὰ ἐρίξε 85
 και το ἀμφίστομο κύπελλο, στο ἔδαφος κτύπησε με το μέτωπο
 ψυχορραγώντας, και με τα δυὸ του πόδια τίναξε το σκαμνὶ
 κλωτσώντας το· και το σκοτάδι κάλυψε τα μάτια του.
 Και ο Ἀμφίνομος ὄρμησε, πάνω ἀφοῦ πετάχτηκε, ἐναντία
 στον ξακουσμένο Ὀδυσσεῖα, το ξίφος το οξύ τραβώντας, 90
 μήπως ἀπὸ την πόρτα αὐτὸς υποχωρούσε. Πρόφτασεν ὁμως
 και με το χάλκινό του δόρυ τον κτύπησε ο Τηλέμαχος πίσω στην πλάτη
 ἀνάμεσα στους ὤμους, κι αὐτὸ ἀπὸ την ἄλλη στο στήθος βγήκε·
 κάτω σωριάστηκε με πάταγο και με το μέτωπο καρφώθηκε στη γῆ.
 Βιαστικά ἀπομακρύνθηκε ο Τηλέμαχος το μακροῖσκιωτο δόρυ εγκαταλείποντας 95
 στο σῶμα του Ἀμφίνομου· τρώμαξε μήπως και κάποιος ἀπὸ τους Ἀχαιοὺς,
 καθὼς αὐτὸς το μακροῖσκιωτο δόρυ θα τραβούσε, ὀρμώντας